

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Marts 2025

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

forvaltning af tilskud til landbrugere

Opfølgning i sagen om forvaltning af tilskud til landbrugere (beretning nr. 15/2020)

25. februar 2025

RN 703/25

I. Baggrund og konklusion

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om forvaltning af tilskud til landbrugere, som blev indledt med en beretning i 2021. Opfølgningen sker med henblik på at vurdere, om Ministeriet for Grøn Treparts initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning. Vi har tidligere behandlet sagen i notater til Statsrevisorerne af 14. oktober 2021, 3. maj 2023 og 4. juli 2024.

2. Som følge af den kongelige resolution af 29. august 2024 blev forvaltningen af tilskud til landbrugere ressortoverført fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (herafter Fødevareministeriet) til Ministeriet for Grøn Trepert. Landbrugsstyrelsens opgaver vedrørende tilskudsforvaltningen overgik samtidigt til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.

3. Beretningen handlede om, hvorvidt Fødevareministeriet havde sikret en korrekt forvaltning af tilskud til landbrugere i perioden 2014-2019.

4. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, kritiserede de skarpt, at Fødevareministeriet i perioden 2014-2019 ikke havde sikret en korrekt og tilstrækkelig kontrol af tilskud til landbrugere. Den utilstrækkelige kontrol medførte risiko for, at nogle landbrugere uberettiget havde fået tilskud, og at Danmark skulle tilbagebetale EU-tilskud som følge af underkendelser fra Europa-Kommissionen.

Statsrevisorerne fandt, at det i den forbindelse var en skærpende omstændighed, at Fødevareministeriet ikke havde styrket kontrollen eller ændret administrativ praksis, selv om Landbrugsstyrelsen siden 2005 havde vidst, at det medførte, at nogle landbrugere kunne opnå uretmæssige fordele. Det var ligeledes en skærpende faktor, at ministeren i 2018 godkendte et administrationsgrundlag, som ikke sikrede en forvaltning i overensstemmelse med EU-forordningen, idet Landbrugsstyrelsen fortsatte deres praksis med at administrere efter CVR-numre.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Konklusion

Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Ministeriet for Grøn Trepert har afsluttet den bagudrettede gennemgang af alle landbrugsbedrifter, hvor der historisk har været risiko for omgåelse af reglerne. Ministeriet har truffet afgørelse om tilbagebetaling af tilskud i de sager, hvor reglerne for udbetaling af tilskud har været omgået.

Rigsrevisionen noterer sig, at Ministeriet for Grøn Trepert har afsluttet dialogen med Europa-Kommissionen om den fremtidige kontrolmodel for omgåelse. Europa-kommissionen har oplyst til ministeriet, at Europa-Kommissionen vil kunne følge op på de konstaterede mangler ved kontrolmodellen i en fremtidig undersøgelse.

Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at sagen kan afsluttes.

II. Status på sagen

5. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgingspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgingspunkt	Status
1. Fødevarerministeriets udarbejdelse af en fremadrettet kontrolmodel for omgåelse og resultatet af ministeriets bagudrettede gennemgang af landbrugsbedrifter, hvor der historisk har været risiko for omgåelse.	Den del, der handler om udarbejdelsen af en fremadrettet kontrolmodel, blev afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 3. maj 2023. Resultatet af ministeriets bagudrettede gennemgang af landbrugsbedrifter, hvor der historisk har været risiko for omgåelse, behandles og afsluttes i dette notat. Fødevarerministeriets dialog med Europa-Kommissionen om Landbrugsstyrelsens kontrolmodel for omgåelse behandles og afsluttes i dette notat. Opfølgingspunkt 1 er samlet set afsluttet i dette notat.
2. Fødevarerministeriets udredning om visse faktiske og retlige forhold i forbindelse med behandlingen af et konkret sagskompleks og departementets efterfølgende godkendelse af Landbrugsstyrelsens administrationsgrundlag.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 3. maj 2023.
3. Resultatet af Fødevarerministeriets gennemgang af 26 tilskudssager, der indgik i Rigsrevisionens undersøgelse.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 4. juli 2024.

Opfølgningspunkt	Status
4. Fødevareministeriets udarbejdelse af en styrket tilsynsplan, resultatet af en ekstern analyse af Landbrugsstyrelsens væsentligste opgaver og resultatet af et serviceeftersyn af andre væsentlige opgaveområder i ministeriet.	<p>Den del, der handler om udarbejdelsen af en styrket tilsynsplan og resultatet af et serviceeftersyn af andre væsentlige opgaveområder i Fødevareministeriet, blev afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 3. maj 2023.</p> <p>Resultatet af den eksterne analyse af Landbrugsstyrelsens væsentligste opgaver blev delvist afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 3. maj 2023.</p> <p>Den del af den eksterne analyse, som handler om styrelsens juridiske sagsbehandling på tilskuds- og reguleringsområdet, blev afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 4. juli 2024.</p> <p>Opfølgningspunkt 4 blev samlet set afsluttet i notat til Statsrevisorerne af 4. juli 2024.</p>

III. Ministeriet for Grøn Treparts initiativer

6. Vi gennemgår i det følgende Ministeriet for Grøn Treparts initiativer i forhold til det udestående opfølgningspunkt.

7. Opfølgningen er baseret på dokumentgennemgang og brevveksling med ministeriet.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs kontrol af bagvedliggende ejerforhold

8. Statsrevisorerne bemærkede, at Landbrugsstyrelsen skulle kontrollere tilskudsmodtageres bagvedliggende ejerforhold for herved at kunne opdage og identificere mulige uregelmæssigheder og omgåelser af en række støtteløfter, som er fastsat i EU-regler og nationale regler. Ejerforholdene skulle kontrolleres, da landbrugerne kunne opnå uretmæssige fordele og tilskud ved at opsplitte deres bedrifter i flere selskaber og ansøge om tilskud fra disse.

Statsrevisorernes kritik var bl.a. baseret på, at Landbrugsstyrelsen ikke havde sikret sig, at der ikke var udbetalt uretmæssige tilskud til landbrugere, der havde opsplittet deres bedrifter i flere selskaber og ansøgt om tilskud fra disse.

9. Fødevareministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at det var vigtigt, at Landbrugsstyrelsens kontrolmodel opfyldte EU-reglerne, og at kontrolmodellen derfor ville blive drøftet med Europa-Kommissionen, inden den blev implementeret. Ministeren oplyste videre, at styrelsen havde indført et midlertidigt udbetalingsstop i sager, hvor en landbruger har opsplittet sin bedrift i flere selskaber, indtil en kontrolmodel for omgåelse kunne implementeres.

Sagskompleks

Et sagskompleks omfatter 2 eller flere sager, hvor der er én eller flere ejere, som går igen på tværs af forskellige selskaber, der har ansøgt om tilskud i sagerne.

Krydsoverensstemmelseskontrol

Krydsoverensstemmelseskontrol (KO-kontrol) er en kontrol, der skal udføres på flere EU-tilskudsordninger. KO-kontrollen skal sikre, at tilskudsmodtager overholder en række regler og krav, der dels skal sikre god landbrugs- og miljømæssig stand af jord, dels skal medvirke til at sikre sammenhæng mellem EU's fælles landbrugspolitik og EU's politikker om miljø, folkesundhed, dyresundhed, plantesundhed og dyrevelfærd. Når en landbruger udvælges til en KO-kontrol, bliver landbrugerens drift kontrolleret for ca. 400 delkrav.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs bagudrettede gennemgang af sager

10. Det fremgik af Rigsrevisionens opfølgning i juli 2024, at Fødevareministeriet havde foretaget en bagudrettet gennemgang af alle landbrugsbedrifter, hvor der historisk havde været risiko for omgåelse af reglerne. Landbrugsstyrelsen fandt en risiko for omgåelse i 30 ud af 865 sagskomplekser. I 15 sagskomplekser havde styrelsen udelukket risiko for omgåelse, men havde i 6 sagskomplekser truffet afgørelse om omgåelse og krævet udbetalt støtte tilbagebetalt. Styrelsen manglede at træffe afgørelse i de sidste 9 sagskomplekser.

11. Vores opfølgning viser, at Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har truffet afgørelse i de sidste 9 sager. Styrelsen har udelukket omgåelse i 3 af de 9 sagskomplekser og truffet afgørelse om omgåelse i de resterende 6 sagskomplekser. I disse 6 sagskomplekser har styrelsen derfor krævet udbetalt støtte tilbagebetalt.

Ministeriet for Grøn Treparts dialog med Europa-Kommissionen

12. Vores seneste opfølgning viste, at Landbrugsstyrelsen havde været i dialog med Europa-Kommissionen om Landbrugsstyrelsens kontrolmodel. Europa-Kommissionen havde angivet, at den ikke havde yderligere bemærkninger til de nye kontrolprocedurer, som er indeholdt i Landbrugsstyrelsens kontrolmodel ved udbetaling af tilskud til landbrugere. Europa-Kommissionen ville fortsat være i dialog med Landbrugsstyrelsen om styrelsens kontrolmodel i forhold til styrelsens krydsoverensstemmelseskontrol (KO-kontrol).

13. Fødevareministeriet oplyste i forbindelse med vores seneste opfølgning, at de forventede at modtage de endelige bemærkninger til Landbrugsstyrelsens kontrolmodel i oktober 2024.

14. Vores opfølgning viser, at Ministeriet for Grøn Trepert modtog de endelige bemærkninger i november 2024. Dialogen med Europa-Kommissionen er således afsluttet. Europa-Kommissionen bemærker, at ministeriet har gjort en stor indsats for at undersøge bagvedliggende ejerforhold i den bagudrettede gennemgang af landbrugsbedrifter, hvor der historisk har været risiko for omgåelse. Europa-Kommissionen konkluderer, at den risikoanalyse af bagvedliggende ejerforhold, som fremadrettet skal anvendes ved udvælgelsen af bedrifter til KO-kontrollen, er mangelfuld. Europa-Kommissionen har dog noteret sig, at ministeriet har oplyst, at ministeriet fortsat vil arbejde på at forbedre risikoanalysen. Europa-Kommissionen har derfor bedt ministeriet rapportere om fremskridt i arbejdet med at forbedre risikoanalysen i ministeriets årsrapport til Europa-Kommissionen og oplyst, at dette vil kunne blive kontrolleret af Europa-Kommissionen i forbindelse med kommende undersøgelser.

15. Hele sagen kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

16. Bilag 1 viser Folketingets behandling af beretningen.

Birgitte Hansen

Bilag 1. Folketingets behandling af beretningen

Beretning (nr.), dato for Statsrevisorernes mødebehandling og ministerredegørelse(r)	Behandlet i udvalg	Teknisk gennemgang ved Statsrevisorerne og Rigsrevisionen	Udvalgs-spørgsmål (nr.)	Indkaldt til samråd	Statsrevisorerne har holdt møde med ministeren	§ 20-spørgsmål
Forvaltning af tilskud til landbrugere (nr. 15/2020) 12-05-2021 Ministerredegørelse: Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: 14-09-2021	Miljø- og Fødevareudvalget: 19-05-2021 02-02-2022 Finansudvalget: 20-05-2021	Miljø- og Fødevareudvalget: 17-06-2021	Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: 14-05-2021 (1387) 14-05-2021 (1388) 14-05-2021 (1389) 14-05-2021 (1390) 14-05-2021 (1391) 01-06-2021 (1425) 29-06-2021 (1527) 01-09-2021 (1659)	Miljø- og Fødevareudvalget: 17-06-2021		